

CZU 351.72

DOI 10.5281/zenodo.10207124

Alina CODREANU,
doctorandă
PhD student

DIMENSIUNI TEORETICE PRIVIND CONCEPTUL DE CONTROL AL ACHIZIȚIILOR PUBLICE

Prin prezenta cercetare, voi identifica importanța și impactul instituției controlului achizițiilor publice, ce are relevanță deosebită în buna funcționare a întregului sistem, fapt prevăzut în proiectul Programului Național de dezvoltare al sistemului de achiziții publice pentru anii 2023-2026 și al Planului de acțiuni privind implementarea acestuia.

Studiul își propune să cerceteze conceptele generale privind controlul achizițiilor publice, prin prisma delimitării conceptelor de achiziție publică, contract de achiziție publică și încadrarea acestuia în categoria contractelor administrative, având drept obiectiv general analiza dimensiunii teoretice a conceptului de control al achizițiilor publice. În acest context, studiul relevă necesitatea asigurării regularității și calității procesului de achiziții publice, ce implică o funcționare efectivă a procesului de achiziții publice și eficiența sistemelor de control, prin realizarea corectă a controlului, dar și prin prevenirea adecvată a conflictului de interese sau a unor mecanisme de remediere a deficiențelor.

De asemenea, voi pune în valoare necesitatea realizării principiului responsabilității care reprezintă unul dintre pilonii siguri de înfăptuire a unui control eficient. Acesta din urmă presupune, în esență, promovarea instrumentelor de asigurare, dezvoltare și implementare a mecanismelor de management, control și de monitorizare, pe parcursul tuturor etapelor în cadrul procesului de achiziții publice. Așadar, un sistem eficient de control al achizițiilor publice va include realizarea armonioasă a controlului ex ante, a controlului managerial și a controlului ex post.

Cuvinte-cheie: achiziții publice, control al achizițiilor publice, calitatea procesului de achiziții publice, tipuri de control, dimensiune teoretică, concept, autorități contractante, operatori economici, principii, eficiență, calitate, mecanisme de control, impact.

THEORETICAL DIMENSIONS REGARDING THE CONCEPT OF PUBLIC PROCUREMENT CONTROL

Through this research, the author will identify the importance and impact of the institution of public procurement control, which has particular relevance in the proper functioning of the entire public procurement system, a fact also recognized in the draft National Program for the Development of the Public Procurement System for 2023-2026 and the Action Plan on its implementation.

The study includes as research objectives the general concepts of public procurement control, in terms of delimiting the concepts of public procurement, public procurement contract and its classification in the category of administrative contracts and, of course, as a general objective, the author aims to analyze the theoretical dimension of the concept of public procurement control.

In this context, the study reveals the need to ensure the regularity and quality of the public procurement process, which implies an effective functioning of the public procurement process and the efficiency of control systems, through the correct performance of control, but also through adequate prevention of conflict of interest or mechanisms to remedy deficiencies.

In her research, the author highlights the need to achieve the principle of responsibility, which is one of the sure pillars of effective control. It essentially involves the promotion of assurance tools, development and implementation of management, control and monitoring mechanisms, during all stages of the public procurement process. Therefore, an effective public procurement control system will include the harmonious implementation of ex ante control, managerial control and ex post control.

Keywords: public procurement, public procurement control, quality of the public procurement process, types of control, theoretical dimension, concept, contracting authorities, economic operators, principles, efficiency, quality, control mechanisms, impact.

Introducere. În accepțiunile moderne, prin instituția de *achiziție publică* se înțelege „acea procurare, prin intermediul unui contract de achiziții publice, de bunuri, de lucrări sau servicii de către una sau mai multe autorități contractante de la operatorii economici selectați de acestea, indiferent dacă bunurile, lucrările sau serviciile sunt destinate sau nu unui scop public” [1, art.1].

Achizițiile publice au cunoscut, de-a lungul istoriei, modificări și dezvoltare continuă, prin prisma instituțiilor specifice, instrumentelor juridice și a legislației ce suportă permanent schimbări indispensabile. De la origine și până la etapa actuală, achizițiile publice au îmbrăcat diverse forme, esența, scopul și importanța rămânând aceleași – de a valorifica interesul public pentru buna funcționare a serviciilor publice [2, p.45].

Cercetătoarea Monica Amalia Rațiu în studiul „Noua legislație a achizițiilor publice și a concesiunilor” analizează conceptul de „achiziție publică”, desemnându-l drept un conținut al unor raporturi juridice asemănătoare cu cele specifice contractului de vânzare-cumpărare, apreciat într-un sens foarte larg. Pentru a fi în prezența unui contract de achiziție publică, este obligatoriu ca persoana care cumpără să fie autoritate contractantă, iar persoana care vinde trebuie să fie un operator economic [3, p. 5].

La nivelul Uniunii Europene, peste 250 000 de autorități publice utilizează anual aproximativ 14% din PIB pentru achiziționarea de

servicii, lucrări și bunuri. Conform raportului Agenției Achiziții Publice privind activitatea în domeniu, desfășurată în perioada anului 2022, în ultimii 4 ani achizițiile publice, raportate la PIB, au reprezentat următoarele valori [4, p.20]:

- 2019: 8,94 mlrd. MDL 4,25% din PIB
- 2020: 9,04 mlrd. MDL 4,38% din PIB
- 2021: 8,45 mlrd. MDL 3,49% din PIB
- 2022: 13,68 mlrd. MDL 5,02% din PIB.

Metode de cercetare. Studiul presupune folosirea metodei observării și a documentării (cercetarea conceptelor fundamentale), a metodei statistice, a metodei analizei de conținut (cercetarea lucrărilor doctrinariilor și ale autorilor autohtoni, din România și din Franța) și a metodei construcției abstracte (descoperirea impactului și importanței realizării eficiente a tuturor etapelor de control), a metodei didactice ș.a.

Rezultate obținute și discuții. Într-o opinie, contractul de achiziție publică reprezintă o instituție fundamentală a sferei de cercetare a achizițiilor publice. Astfel acesteia îi este recunoscută natura de contract administrativ, cel puțin din următoarele motive: [5, p.37-38]

- reprezintă un acord de voință între o autoritate publică și un alt subiect de drept, public sau privat;
- are caracter oneros, presupunând efectuarea contra cost de lucrări, furnizarea de produse sau prestarea de servicii;
- unele dintre clauzele contractuale au

caracter exorbitant, de drept public, respectiv sunt stabilite prin ordonanța de urgență și nu pot fi negociate cu persoana contractantă. Ele dau autorității contractante dreptul de reziliere unilaterală a contractului, în considerarea interesului public;

- alte clauze contractuale, stabilite de autoritatea contractantă, prin caietul de sarcini și prin anunțurile referitoare la achiziția publică, au același caracter exorbitant față de dreptul comun. Sunt astfel de clauze cele incluse în contractele de lucrări care se referă la prescripții de proiectare și de calcul, la verificarea, inspecția și condițiile de recepție a lucrărilor sau a tehnicilor, procedeele și metodelor de construcție, precum și la orice alte condiții cu caracter tehnic pe care autoritatea contractantă este capabilă să le descrie, în funcție și de diverse acte normative și reglementări, în legătură cu lucrarea finală [6, p. 220-221];

- contractul se încheie în urma utilizării unei proceduri speciale, expres prevăzută de ordonanța privind achizițiile publice;

- competența de a judeca litigiile născute pe baza lui aparține instanțelor judecătorești de contencios administrativ.

În abordarea cercetătoarei Ioana Maria Costea, instituția contractului de achiziție publică este „contractul, asimilat actului administrativ, cu titlu oneros, încheiat în scris între una sau mai multe autorități contractante, pe de o parte, și unul sau mai mulți operatori economici, pe de altă parte, având ca obiect execuția de lucrări, furnizarea de produse sau prestarea de servicii” [7, p.70].

Autorul Georges Vedel în studiile sale evocă două criterii de recunoaștere a contractelor administrative [8, p.189]:

➤ un contract executat pentru o persoană juridică de drept public are caracter administrativ dacă obiectul său ține de îndeplinirea unui serviciu public pentru cealaltă parte contractantă, indiferent de faptul dacă cuprinde vreo clauză exorbitantă;

➤ un contract semnat cu o persoană juridică de drept public are caracter administrativ, independent de relația sa cu serviciul

public, dacă cuprinde clauze exorbitante.

În aceeași ordine de idei, Ioana Maria Costea accentuează în cercetările proprii că contractele de achiziție publică sunt extrem de importante în sistemul bugetar, acestea asigurând schimbul efectiv între resursa bănească și bunurile ori serviciile garantate de puterea publică [7, p.71].

Reiterăm că autoritățile contractante sunt acei actori implicați care achiziționează bunuri/lucrări/servicii, fiind o parte dintre subiecții procedurilor de achiziție publică; de cealaltă parte sunt identificați operatorii economici drept acei participanți care livrează bunuri, execută lucrări și prestează servicii. La etapele de efectuare regulamentară și eficientă a achizițiilor publice, responsabilitatea o poartă nemijlocit autoritățile contractante, prin intermediul grupurilor de lucru, create în acest scop.

Conform prevederilor Legii nr.131/2015, procesul de supraveghere, monitorizare și coordonare înterramurală în domeniul achizițiilor publice este asigurată de Agenția Achiziții Publice (AAP), iar soluționarea contestațiilor formulate, în cadrul procedurilor de achiziție publică, este asigurată de Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor [1, art.80].

Pentru a asigura transparența și digitalizarea achizițiilor publice, la finele anului 2018 a fost instituit Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (în continuare – SIA „RSAP”/MTender), care urma să asigure realizarea prin mijloace electronice a întregului ciclu de desfășurare a procedurilor de achiziții publice, de la etapa de planificare până la ultima plată realizată la finalizarea executării contractelor de achiziții publice [9, p.4].

Așadar, conform obiectivelor propuse, proiectul Strategiei de dezvoltare a sistemului de achiziții publice [10] a fost elaborat pentru a reflecta o viziune clară privind reformarea întregului sistem, în conformitate cu principiile generale ale Bunei Guvernări. Cele mai importante caracteristici ale acesteia sunt: *supremația legii, transparența, răspunderea,*

participarea, echitatea și incluziunea, eficacitatea și eficiența.

Conform prevederilor Strategiei susmenționate, putem face referință la instituția controlului achizițiilor publice, subliniind impactul răspunderii ce poate fi abordată prin folosirea diverselor pârghii, cum ar fi prevederi legale pentru stabilirea lanțului clar al responsabilităților, mecanisme eficiente de control (audit intern, alte forme de control ex ante), o mai bună cooperare și coordonare a activităților care vizează combaterea corupției în achizițiile publice [11].

În aceeași ordine de idei, Strategia califică drept o măsură utilă instituirea unui sistem de identificare a indicatorilor de risc în domeniul achizițiilor publice (de exemplu, numărul anormal de contracte atribuite prin procedura de negociere, numărul mare de contracte încheiate cu același agent economic, existența „legăturilor” între compania care obține contractul și șeful autorității contractante sau membrii comisiei de licitație) [11, p.3].

Reiterăm că instituția controlului achizițiilor publice are o importanță deosebită în vederea bunei funcționări a întregului sistem, fapt recunoscut și în Strategia națională și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia. În acest sens este necesar să atestăm o funcționare adecvată a unor repere precum: sisteme eficiente de control intern, control ex ante fiabil, prevenire adecvată a conflictului de interese, sistem solid de remedii – căi de atac, control ex post eficient, opinie susținută de profesorul Ilie Dumitru [12, p.166]. În ansamblu, controlul efectuat are drept scop stimularea autorităților contractante să-și dezvolte capacitățile administrative proprii, iar în cazul atestării unor probleme este necesară remedierea acestora, respectându-se principiile de bază de reglementare a relațiilor privind achizițiile publice.

Profesorul Dan Drosu Șaguna afirmă în cercetările sale că scopul final al unui control al banilor publici este „buna gestiune financiară, prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice” [13, p.267].

Într-un studiu realizat de Agenția Națională pentru Achiziții Publice din România, în anul 2021 [14, p.2], *controlul ex ante* a fost definit ca fiind acel concept care vizează controlul privind aspectele de calitate și aspectele de regularitate ale procesului de atribuire a contractelor de achiziție publică și de modificare a acestor contracte. Acest control include tipurile de verificări cu privire la *calitate* și anume verificarea modului în care autoritățile/entitățile contractante au interpretat anumite dispoziții legale, susceptibile de interpretare, în funcție de ipoteza pentru care ele sunt aplicate și modul în care ele au fost aplicate, pentru o anumită situație particulară (ex. Dacă este folosit criteriul privind fluxul de numerar utilizat prin natura și obiectul contractului.). Un alt tip de verificare este cel cu privire la *regularitate*: modul în care autoritățile au aplicat dispozițiile legale care nu sunt susceptibile de interpretări sau care deja au fost clarificate prin instrumente terțiare emise de AAP (ex. Sunt specificate criterii suplimentare pentru diferențierea între doi sau mai mulți ofertanți cu același punctaj).

Finalitățile procedurale se materializează în 3 tipuri de acțiuni: aviz conform necondiționat, în situația în care documentele de atribuire nu prezintă niciun fel de deficiențe; aviz conform condiționat, atunci când există abateri cu privire la aspectele de calitate și/sau regularitate cuprinse în listele de verificare; recomandări pentru modificările contractuale.

Potrivit modificărilor legislative din anul 2017, AAP nu exercită atribuții de control ex ante și ex post al procedurilor de achiziții publice. Prin urmare, aceasta nu mai verifică documentația privind achizițiile (de la etapa de inițiere până la atribuirea contractului), întocmită de către autoritățile contractante, și rezultatele procedurii de achiziție publică, asigurând doar înregistrarea dărilor de seamă aferente procedurilor, iar responsabilitatea pentru corectitudinea acestora este atribuită în exclusivitate autorităților contractante [9, p.2].

În vederea armonizării legislației la standardele europene, a fost elaborată și pusă în aplicare metodologia privind controlul ex-post. Totuși s-a atestat că instrucțiunile elaborate, după armonizarea legislației, nu au fost suficiente pentru participanții la procedurile de achiziție publică, fapt atestat și prin numărul de încălcări depistate în cadrul controlului ex-post de către AAP, dar și prin numărul mare de solicitări de suport metodologic din partea autorităților contractante [16, p.23].

Într-adevăr, analizând prevederile Raportului de evaluare a Strategiei și a Planului de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2016-2020 și ale Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia pentru anii 2016-2018, observăm bine că, în rezultatul modificărilor aduse la legea nr. 131/2015, au fost excluse atribuțiile AAP cu privire la examinarea și înregistrarea documentelor de atribuire și a contractelor de achiziții publice, a atribuției de control al rezultatelor procedurilor și a dreptului de a dispune reexaminarea sau anularea rezultatelor procedurilor de achiziții publice. Astfel, aceste atribuții au fost înlocuite cu atribuția de efectuare a controlului ex post al procedurilor de achiziții publice, efectuat după semnarea contractelor de achiziții publice [4, p.15].

Așadar, actualmente, monitorizarea procedurilor de achiziție publică este efectuată de către AAP în mod selectiv. Astfel, aspectele de planificare a procedurilor de achiziții publice, de selectare a tipului procedurii și de inițiere a acestora nu constituie subiectul controlului efectuat de AAP. Conform competențelor sale, AAP doar monitorizează conformitatea desfășurării procedurilor de achiziție publică (cu excepția achizițiilor publice de valoare mică). În cazul identificării abaterilor de la legislație, se întocmesc Rapoarte de monitorizare individuale cu titlu de recomandare, cu informarea autorităților contractante [9].

Datele Sintezei analitice a rezultatelor de audit aferente domeniului achiziții publice, în perioada 2019-2020, indică faptul ignorării de către autoritățile contractante a solicitărilor AAP de remediere a deficiențelor

constatate în cadrul monitorizării achizițiilor publice. Astfel, doar 35% și, respectiv, 39% din deficiențe au fost remediate în anii 2019-2020. Cadrul legal în vigoare limitează AAP în dreptul de a interveni în aceste situații, pentru înlăturarea neconformităților, respectiv, nu poate fi dispusă reexaminarea rezultatelor procedurii de achiziție sau anularea acesteia, deoarece rapoartele de monitorizare nu sunt cu titlu obligatoriu, fapt stabilit prin Ordinul Ministrului Finanțelor, respectiv neexecutarea raportului de monitorizare nu împiedică înregistrarea dării de seamă [9, p.11].

În contextul analizat, în proiectul Programului național de dezvoltare al sistemului de achiziții publice pentru anii 2023-2026, este necesar de remarcat faptul că sunt specificate următoarele elemente ale sistemului de achiziții publice, care reprezintă de fapt și recomandările Consiliului OCDE pentru achizițiile publice: [10]

- *Transparența.* Asigurarea

transparenței informațiilor la toate etapele în procesul de achiziție publică pentru toți participanții și părțile interesate.

- *Integritatea.* Asigurarea elaborării și implementării mecanismelor de integritate specifice procesului de achiziții publice.

- *Accesul echitabil.* Asigurarea accesului la achizițiile publice pentru toți potențialii participanți, indiferent de valorile criteriilor de clasificare ale acestora.

- *Durabilitatea.* Asigurarea necesităților de bunuri, servicii, lucrări ținând cont de impactul economic, de mediu și cel social la fiecare achiziție pe care o planifică și o desfășoară o autoritate contractantă.

- *Urmărirea echilibrată a obiectivelor conexe.* Asigurarea faptului că politica publică de dezvoltare a sistemului de achiziții publice urmează să contribuie într-un mod echilibrat la dezvoltarea altor domenii conexe (achiziții durabile pentru dezvoltarea economiei verzi).

- *Participarea și consultarea părților interesate.* Asigurarea faptului că toate părțile interesate sunt consultate și participă la dialogul cu privire la efortul modernizării sistemului de achiziții publice.

- *Eficiența.* Asigurarea optimizării cadrului instituțional, instrumentelor și procedurilor de achiziții publice pentru a elimina dublările și a maximiza „valoarea pentru bani”.

- *E-achiziții.* Asigurarea digitalizării procesului de achiziții publice care permite dezvoltarea unui sistem de e-achiziții, capabil să acopere toate etapele ciclului de achiziții publice.

- *Dezvoltarea capacităților.* Asigurarea procesului de fortificare a capacităților personalului responsabil de achiziții publice, capabil să asigure implementarea achizițiilor într-un mod eficient.

- *Evaluarea.* Asigurarea evaluării periodice a sistemului de achiziții publice la toate nivelurile sale în baza unor indicatori de performanță pentru a asigura îmbunătățirile structurale ale sistemului.

- *Managementul riscurilor.* Asigurarea integrării strategiilor de management al riscurilor la toate etapele ciclului de achiziții publice pentru cartografierea, detectarea și prevenirea acestora.

- *Responsabilitatea.* Asigurarea dezvoltării și implementării mecanismelor de control și monitorizare în procesul de achiziții publice, inclusiv a mecanismelor de contestații și sancțiuni.

- *Integrarea.* Asigurarea integrării și corelării politicii de dezvoltare a achizițiilor publice cu cele din domeniul managementului finanțelor publice.

Deducem cu claritate că un accent sporit se va pune pe dezvoltarea mecanismelor de control eficient. În punctul VI al Strategiei este stipulată prevederea *regularității procesului de achiziții publice și calitatea rezultatului acestuia la nivelul autorităților contractante*, ca o condiție de bază pentru realizarea de achiziții publice. În condiții economice și sociale, acestea reprezintă un instrument de asigurare a regularității și calității procesului, utilizat pentru valorificarea resurselor financiare, destinate satisfacerii necesităților identificate la nivelul autorităților contractante. Totuși se constată că anumite autorități din administrația publică nu dispun de

cunoștințe, competențe și resurse suficiente pentru a desfășura procedurile de achiziții publice, în condiții optime care să genereze economii. De asemenea, nu sunt dezvoltate formele de cooperare orizontală, achizițiile comune și centralizate, care să permită eficientizarea achizițiilor publice.

Astfel, ne aliniem ideilor exprimate în obiectivele Programului național de dezvoltare al sistemului de achiziții publice pentru anii 2023-2026 [10, p.20], care prevăd clar și transparent că procesul de asigurare a regularității și calității procesului de achiziții publice implică, pe lângă funcționarea eficace a procesului, o funcționare adecvată a sistemelor de control intern managerial eficient, la nivel de autoritate contractantă, a controlului ex ante fiabil la nivel de sistem, o prevenire adecvată a conflictului de interese, un sistem solid de remediere și un control ex post eficient. Același Program indică expres faptul că în prezent controlul ex post actual nu produce niciun impact asupra calității rezultatului achiziției sau asupra procesului în sine, așa încât controlul efectuat nu stimulează autoritățile contractante să-și dezvolte capacitățile administrative proprii prin remedierea problemelor identificate.

În această ordine de idei, noile prevederi legislative în domeniul achizițiilor, în general, aduc mai multă transparență în managementul achizițiilor publice în Republica Moldova, un acces mai larg la informațiile privind contractele de achiziție, orientare spre principiile de reglementare a relațiilor privind achizițiile publice și urmărirea celui mai bun raport calitate-preț, implicare mai activă a societății civile prin participarea reprezentanților acesteia în calitate de membri ai grupului de lucru pe achiziții și un nou sistem de soluționare a contestațiilor în achiziții [15, p.84].

Concluzii. În rezultatul cercetării efectuate, am ajuns la unele concluzii relevante. Indubitabil, achizițiile publice semnifică un ansamblu de proceduri complexe, bine structurate, bazate pe principii fundamentale și racordate la bunele practici europene, având drept scop major asigurarea necesităților

autorității contractante. Procesul de achiziție publică reprezintă o succesiune de etape și operațiuni, prin care se dobândește definitiv sau temporar un produs, un serviciu sau o lucrare, ca urmare a atribuirii unui contract de achiziții publice.

În cadrul procedurilor de achiziție publică, principiul asumării răspunderii presupune determinarea clară a sarcinilor și a responsabilităților persoanelor implicate în procesul de achiziție publică, asigurându-se profesionalismul, imparțialitatea și independența deciziilor adoptate pe parcursul derulării procesului de achiziție.

Instituția controlului achizițiilor publice este una complexă, cuprinzând mai multe forme – de la controlul preventiv (ex ante), controlul intern/managerial până la controlul ulterior (ex post). De remarcat că orice etapă a controlului poate determina aspecte, curențe, deficiențe și alte tipuri de neajunsuri, atestarea gradului redus al eficienței procedurilor; iată de ce, în acest context, este necesar de a organiza instruirea continuă pentru autoritățile contractante și operatorii economici.

De asemenea considerăm că activitățile și eforturile depuse de AAP trebuie să fie armonizate, intensificate și corelate cu necesitățile actuale de ordin major, așa încât rolul și impactul acestei instituții, în acțiunile de control al achizițiilor publice, să devină fortificate și argumentate.

Toate eforturile depuse trebuie să tindă spre o bună și adecvată funcționare a proceselor de control intern managerial, la nivel de autoritate contractantă, precum și la nivel de sistem în întregime, pentru o prevenire adecvată a conflictului de interese, asigurându-se un sistem solid de remediere și un control ex-post eficient, așa încât impactul să fie unul major asupra calității rezultatului achiziției sau asupra procesului în sine.

Finalmente, în rezultatul cercetărilor acestui studiu, suntem de aceeași opinie cu cea a savantei Ioana Maria Costea (citată în textul articolului), precum că contractele de achiziție publică au un rol deosebit în asigurarea schimbului efectiv între resursa bănească și bunurile ori serviciile garantate de puterea publică.

BIBLIOGRAFIE

BIBLIOGRAPHY

1. Legea Republicii Moldova Nr. 131 din 03-07-2015 privind achizițiile publice. Publicat: 31-07-2015. În: Monitorul Oficial Nr. 197-205 art. 402.
2. Codreanu A. Achizițiile publice – de la origini până la accepțiunile moderne în contextul valorificării unor instituții specifice acestui domeniu. În: Revista Națională de Drept, Chișinău, octombrie 2017, nr. 10, p. 42-45, ISSN 1811-0770.
3. Rațiu M. A. Noua legislație a achizițiilor publice și a concesiunilor, București: Editura Universul Juridic, 2016.
4. Raportul Agenției Achiziții Publice privind activitatea în domeniul achizițiilor publice desfășurată în perioada anului 2022 (disponibil pe: [https://tender.gov.md/sites/default/files/document/attach-](https://tender.gov.md/sites/default/files/document/attachments/raport_aap_2022.pdf)
5. Dragoș D. C. Contractul de achiziție publică. În: Revista „Curierul Judiciar” nr. 2/2002.
6. Dragoș D. C., Buda D. Considerații teoretice privind noul cadru juridic al încheierii contractelor de achiziție publică. În: Revista Transilvană de Științe Administrative nr. 1(7)/2002.
7. Costea I. M. Drept financiar. Note de curs. Ediția a 5-a revizuită și adăugită. București: Editura Hamangiu, 2019, 386 p., ISBN/ISSN: 978-606-27-1265-5.
8. Vedel G. Droit administratif (Derecho administrativo, traducere J. Rincon, Madrid, Biblioteca Juridica Aguilar), 1980.
9. Sinteza analitică a rezultatelor de au-

- dit aferente domeniului achiziții publice în perioada 2019-2020 (disponibil pe: https://www.ccrm.md/ro/sinteza-analitica-a-rezultatelor-de-audit-aferente-domeniului-achizitii-3539_92092.html) (accesat la: 22.09.2023).
10. Proiectul Strategiei de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2023-2026 (disponibil pe: <https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/nu-593-mf-2023.pdf> și pe: <https://tender.gov.md/ro/content/hot%C4%83r%C3%A2ri-de-guvern>) (accesat la: 23.09.2023).
 11. Strategia de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2016-2020 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia (disponibil pe: https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/intr27_26.pdf) (accesat la: 22.09.2023).
 12. Dumitru I. Elemente de drept al achizițiilor publice: Editura ASE București, 2019, 223 p., ISBN: 9786063403019.
 13. Șaguna D. D. Drept financiar public, ed. 5, București: Editura C.H. Beck, 2012.
 14. https://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2023/02/Beneficiile-si-impac-tul-pozitiv-ale-controlului-ex-ante-derulat-de-Agentia-.16.12.2023_.pdf (accesat la: 22.09.2023).
 15. Cojocaru M., Rusu E. Armonizarea managementului achizițiilor publice din Republica Moldova la directivele UE. CZU: 005:351.712 (478+498):061.1 UE (disponibil pe: <https://exact.studiamsu.md/wp-content/uploads/2016/01/13.-p.78-85.pdf>) (accesat la: 23.09.2023).
 16. Raport de evaluare. Strategia de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2016-2020 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia pentru anii 2016-2018. Autori: Țurcan V., Enachi D. (disponibil pe: <https://s9.ro/1vmk>) (accesat la: 22.09.2023).

DESPRE AUTOR

Alina CODREANU,

*doctorandă,
asistent universitar, Departamentul „Drept”,
Academia de Studii Economice din Moldova,
e-mail: codreanu.alina@ase.md
ORCID ID: 0000-0001-9996-7630*